

Jak se mediálně vzdělává v (naší) knihovně?

Ondřej Hudeček

Ve spolupráci

NÚKIB

Je ke zprávě přiložený soubor, který mám stáhnout a otevřít?

Náhodný příklad: Posíláme zvýhodněnou nabídku na léčiva. Nabídku najdete v souboru nabídka.xlsm, v případě zájmu nás kontaktujte.

Vzbuzuje ve mně zpráva emoce jako strach, překvapení nebo zvědavost?

Náhodný příklad: Chystá se snižování důchodů!!
Vláda si neváží seniorů!! Přidejte se k petici za spravedlivé důchody. [Klikněte zde](#) a podepište se.
Pro ověření vaší identity musíte zadat heslo do e-mailu.

Snaží se mě zpráva dostat pod tlak a do časové tísně?

Náhodný příklad: V případě, že se nestanete členem klubu !!! do 20 minut!!!, o výhru ihned a bez náhrady přicházíte.

Poskytuje zpráva konkrétní instrukce a návody, které mám vykonat?

Náhodný příklad: Váš počítač ovládli hackeři. Získali jsme všechna vaše data. Pokud podle návodu nepřevedete \$1800 (US\$) do bitcoinové peněženky, počítač zablokujeme.

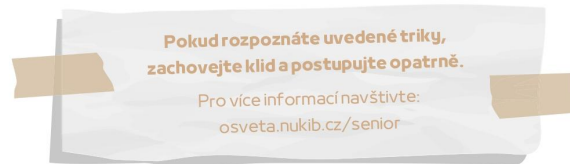
Je ve zprávě důležitý odkaz, kterému mám věnovat pozornost?

Náhodný příklad: Dobrý den, váš balík s dobírkou O KČ je připraven k výdeji u ČESKÁPOŠTA.net. Podrobnosti k balíku najdete [zde](#).

Posílá mi zprávu autoritativní instituce nebo osoba?

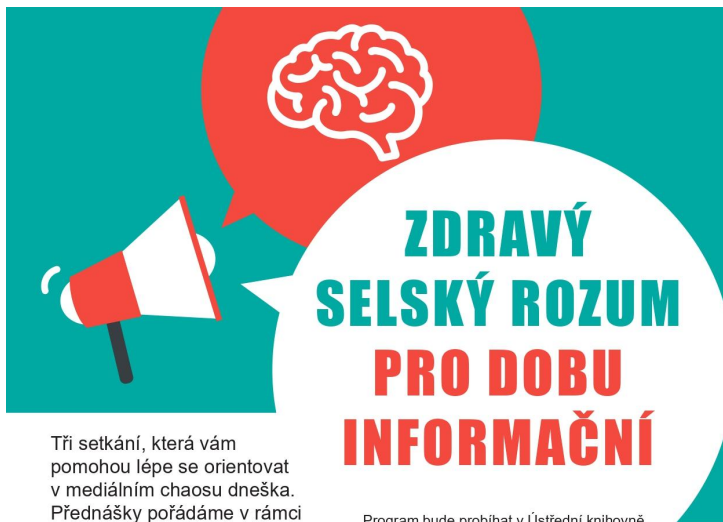
Náhodný příklad: Dle novely zákona č. 348/2005 Sb. (Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích), posíláme příkaz k zaplacení mimořádného volebního poplatku. Otevřete archiv volebnípoplatek.zip. Heslo pro otevření archivu je: poplatek. Poté otevřete přiložený soubor, který vyměří váš poplatek.

Elpida

Tři setkání, která vám pomohou lépe se orientovat v mediálním chaosu dneška. Přednášky pořádáme v rámci cyklu **Seniorských pondělků**.

Program bude probíhat v Ústřední knihovně, Mariánské náměstí 1, Praha 1

6. 2. v 15.30

**JAK SE VYZNAT
V MEDIÁLNÍM CHAOSU
(Klubovna)**

Přednáší: Jaroslav Valůch
Pro obyčejného člověka není snadné vyznat se v dnešní záplavě informací. Najde se i řada takových, kteří se toho snaží zneužít. Jak rozpoznat důvěryhodné informace? To se dozvíte na setkání s vedoucím projektů mediálního vzdělávání v organizaci Transitions.

13. 2. v 15. 30

**JAK SE RODÍ ZPRÁVY
(Klubovna)**

Přednáší: Tereza Engelová
Každý den se stane milion událostí, ale večerní zprávy mají jen 30 minut. Zdá se jako nemožný úkol vybrat to nejdůležitější a přinést základní informace. Jde o rutinní výběr, který má svá jasná pravidla. Právě na ta se blíže podíváme se zkušenou novinářkou.

20. 2. v 15.30

**JAK NENALETĚT
FAKE NEWS (Suterén)**

Lektoruje: Ondřej Hudeček
V rámci praktického nácviku ověřování informací si u počítačů představíme a vyzkoušíme základní postupy a nástroje, které nám pomohou odhalit manipulace s obrázky, ověřit spolehlivost zdroje informace a ovládnout vyhledávací techniky.
Místo si dopředu rezervujte na tel. 222 113 393 nebo osobně na Hlavních informacích v Centrální hale Ústřední knihovny. Omezený počet míst na kurzu – 10 osob.

Dokumenty ke stažení a podpůrné materiály

[Cyklus Život v době informační \(pdf\)](#)

[FAKT - vědecký vs konspirační přístup \(pdf\)](#)

[Průvodce po sociálních sítích \(pdf\)](#)

[To chci říct Jiřině! \(pdf\)](#)

[SDÍLEJTE - Jak reagovat na řetězové e-mail \(pdf\)](#)

[Surfařův průvodce po internetu \(pdf\)](#)

[Věřte nevěřte - fakenews \(pdf\)](#)

[Průvodce informačním bludištěm \(pdf\)](#)

medialka.elpida.cz/pro-seniory#dokumenty

MKP

Naučit se učit

Projekt Naučit se učit je společným dílem hl. m. Prahy (HMP), Pražského inovačního institutu (Pii) a Městské knihovny v Praze (MKP). V jeho rámci poskytujete MKP studentům a jejich pedagogům členství zdarma. Mají tak bezbariérový přístup k jejím prezenčním i online službám.

Na projekt již řada škol reagovala pozitivně, například Antonín Zajíc, ředitel Gymnázia Špitálská (Praha 9), uvedl: *“Do projektu se naše škola zapojila na základě nabídky MKP. Lákala nás možnost podílet se na tvorbě programu, jehož budeme součástí. Byť mnozí naši studenti již čtenáři MKP byli před zahájením projektu, v jeho programu objevili další možnosti využití služeb knihovny.”*

Co Vám nabízíme?

- S pomocí několika pražských škol a za přispění odborníků z Katedry informačních studií a knihovnictví FF MU byl připraven oceňovaný workshop „deFacto“, který mládež interaktivní formou uvádí do témat spojených s mediální gramotností.

O jeho úspěchu svědčí také zkušenost pedagožky PaedDr. Ilony Horáčkové ze Střední školy obchodní (Praha 2): *“Váš program považujeme za velmi cenný. Děkujeme, že nám takovýmto způsobem pomáháte zvyšovat čtenářskou a mediální gramotnost žáků, orientaci v záplavě sdělení a schopnost hledat argumenty pro budování vlastního názoru, včetně jeho kultivované prezentace.”*

O důležitosti vzdělávání v této oblasti hovoří také Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D., ředitelka Ústavu informačních studií a knihovnictví z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy: *“Informační gramotnost a porozumění mediím ovlivňuje osobní život a hraje roli v uplatnění v práci i v učení.”*

- Na základě mapování potřeb škol, které se do projektu zapojily jako první, jsme připravili **lekce na posílení kompetencí potřebných k úspěšnému napsání seminářích, ročníkových a odborných prací.**

To uvítala například ředitelka Gymnázia Nad Štolou PhDr. Renata Schejbalová, předsedkyně Asociace ředitelů gymnázií České republiky: *“V závěrečném ročníku mohou naši studenti v rámci maturitní zkoušky psát i maturitní práci s obsahem. Proto pro ně byla přínosná lekce Vyhledávání a práce s informačními zdroji.”*

- V našem fondu najdete téměř dva miliony publikací, ale knihovna 21. století umí nabídnout i další vzdělávací a volnočasové aktivity a služby. **MKP disponuje hned třemi kreativními prostory** – v jednom se můžete naučit šít, ve druhém pracovat se dřevem, papírem, knihami a dalším materiálem a třetí je uzpůsoben na drobné kreativně-technologické projekty. Všechny dílny jsou postaveny na principu sdílení a podporují opětovné využití starých, ale stále funkčních nebo opravitelných věcí. Plně je mohou využívat právě jen registrovaní čtenáři a čtenářky. Pobočka Jezerka, kde se nachází šicí **Ateliér** mlp.cz/jezerka, **Otevřená sousedská dílna DOK 16** mlp.cz/dok16, **Kreativní prostor Suterén** mlp.cz/suteren.

- Jako registrovaní čtenáři můžete dále čerpat z řady jinak nedostupných databází, které obsahují **tisíce plnotextových vědeckých publikací**. Po přihlášení i z pohodlí domova můžete využívat zdroje hned z několika **hudebních databází** včetně bohatého fondu hudebních nahrávek a audioknih. [I.mlp.cz/hudebnidatabaze](http://mlp.cz/hudebnidatabaze)
- **V knihovně se dlouhodobě věnujeme digitalizaci** a zpřístupňování starších knih a periodik, zejména se vztahem k Praze nebo v Praze vydávaných. Registrace vám umožní také procházet velké množství česky psaných i cizojazyčných publikací.
- Každý uživatel internetu má **volný přístup k téměř 2500 titulům e-knih**, které jsme dosud vydali, ale pouze registrovaní čtenáři mohou vybírat i z dalších 900 prostřednictvím předplacené platformy **Bookport**. e-knihovna.cz
Předplacené tituly databáze Bookport [I.mlp.cz/bookport](http://mlp.cz/bookport)

Podrobnější informace k zápisu obdrží škola společně se smlouvou o spolupráci. Zájemci se přihlásí online na webu knihovny a zároveň si mohou vygenerovat virtuální čtenářský průkaz. Škola zašle knihovně seznamy zapsaných studentů s uvedením jména a data narození. Studentům a pedagogům, kteří již čtenáři MKP jsou, bude členství bezplatně prodlouženo.

Těšíme se na spolupráci s Vámi!

Kontakt:
Mgr. Jana Hradilíková
Městská knihovna v Praze
oddělení metodiky služeb
tel.222 113 487, 605 281 022
jana.hradilkova@mlp.cz
www.mlp.cz

deFacto workshop

Vybíráme pro vás

31. 3. 2021, WEBREDAKTOR
Na území hlavního města Prahy nabízíme zdarma workshopy školám a školským zařízením v rámci sítě poboček Městské knihovny v Praze. Workshop je určen pro žáky středních škol a žáky druhého stupně základních škol. Co je jeho obsahem?

Účastníci dozví, jak rozpoznat kvalitní zdroje informací a jak se nenechat nachytat záměrně šířenými nepravdami. Ukážeme si, jak funguje manipulace v médiích, zjistíme, proč je důležité si ověřovat informace a v čem je nebezpečná kyberšikana. Workshop je interaktivní a účastníci při něm využívají vlastní chytré mobilní telefony. Délka je přibližně 90 minut. Workshop nabízíme též on-line formou, a to vždy po domluvě uzpůsobený možnostem dané školy.

Skolaeuropa

14. listopad 2022 · Instagram · 🌐

10.11.2022 jsme se zúčastnili workshopu v MKP na Rajské zahradě. Naučili jsme se ověřovat informace v médiích, rozeznat dezinformace a odhalit fakenews. A také jsme se někteří stali členy knihovny 😊
Michal Randák, A2B #skolaeuropa #seup

6

1

A coded?

Je ke zprávě přiložený soubor, který mám stáhnout a otevřít?

Náhodný příklad: Posíláme zvýhodněnou nabídku na léčiva. Nabídku najdete v souboru nabídka.xlsm, v případě zájmu nás kontaktujte.

Vzbuzuje ve mně zpráva emoce jako strach, překvapení nebo zvědavost?

Náhodný příklad: Chystá se snižování důchodů!! Vláda si neváží seniorů!! Přidejte se k petici za spravedlivé důchody. [Klikněte zde](#) a podepište se. Pro ověření vaší identity musíte zadat heslo do e-mailu.

Snaží se mě zpráva dostat pod tlak a do časové tísně?

Náhodný příklad: V případě, že se nestanete členem klubu !!!do 20 minut!!!, o výhru ihned a bez náhrady přicházíte.

Poskytuje zpráva konkrétní instrukce a návody, které mám vykonat?

Náhodný příklad: Váš počítač ovládli hackeři. Získali jsme všechna vaše data. Pokud podle návodu nepřevedete \$1800 (US\$) do bitcoinové peněženky, počítač zablokujeme.

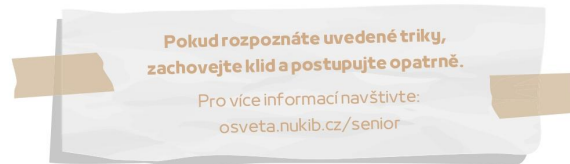
Je ve zprávě důležitý odkaz, kterému mám věnovat pozornost?

Náhodný příklad: Dobrý den, váš balík s dobírkou O Kč je připraven k výdeji u ČESKÁPOŠTA.net. Podrobnosti k balíku najdete [zde](#).

Posílá mi zprávu autoritativní instituce nebo osoba?

Náhodný příklad: Dle novely zákona č. 348/2005 Sb. (Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích), posíláme příkaz k zaplacení mimořádného volebního poplatku. Otevřete archiv volebnípoplatek.zip. Heslo pro otevření archivu je: poplatek. Poté otevřete přiložený soubor, který vyměří váš poplatek.

Dokumenty ke stažení a podpůrné materiály

[Cyklus Život v době informační \(pdf\)](#)

[FAKT - vědecký vs konspirační přístup \(pdf\)](#)

[Průvodce po sociálních sítích \(pdf\)](#)

[To chci říct Jiřině! \(pdf\)](#)

[SDÍLEJTE - Jak reagovat na řetězové e-mail \(pdf\)](#)

[Surfařův průvodce po internetu \(pdf\)](#)

[Věřte nevěřte - fakenevws \(pdf\)](#)

[Průvodce informačním bludištěm \(pdf\)](#)

medialka.elpida.cz/pro-seniory#dokumenty

Naučit se učit

Projekt Naučit se učit je společným dílem hl. m. Prahy (HMP), Pražského inovačního institutu (Pii) a Městské knihovny v Praze (MKP). V jeho rámci poskytujete MKP studentům a jejich pedagogům členství zdarma. Mají tak bezbariérový přístup k jejím prezenčním i online službám.

Na projekt již řada škol reagovala pozitivně, například Antonín Zajíc, ředitel Gymnázia Špitálská (Praha 9), uvedl: *“Do projektu se naše škola zapojila na základě nabídky MKP. Lákala nás možnost podílet se na tvorbě programu, jehož budeme součástí. Byť mnozí naši studenti již čtenáři MKP byli před zahájením projektu, v jeho programu objevili další možnosti využití služeb knihovny.”*

Co Vám nabízíme?

- S pomocí několika pražských škol a za přispění odborníků z Katedry informačních studií a knihovnictví FF MU byl připraven oceňovaný workshop „deFacto“, který mládež interaktivní formou uvádí do témat spojených s mediální gramotností.

O jeho úspěchu svědčí také zkušenost pedagožky PaedDr. Ilony Horáčkové ze Střední školy obchodní (Praha 2): *“Váš program považujeme za velmi cenný. Děkujeme, že nám takovýmto způsobem pomáháte zvyšovat čtenářskou a mediální gramotnost žáků, orientaci v záplavě sdělení a schopnost hledat argumenty pro budování vlastního názoru, včetně jeho kultivované prezentace.”*

O důležitosti vzdělávání v této oblasti hovoří také Mgr. Adéla Jarolímková, Ph.D., ředitelka Ústavu informačních studií a knihovnictví z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy: *“Informační gramotnost a porozumění mediím ovlivňuje osobní život a hraje roli v uplatnění v práci i v učení.”*

- Na základě mapování potřeb škol, které se do projektu zapojily jako první, jsme připravili **lekce na posílení kompetencí potřebných k úspěšnému napsání seminářích, ročníkových a odborných prací.**

To uvítala například ředitelka Gymnázia Nad Štolou PhDr. Renata Schejbalová, předsedkyně Asociace ředitelů gymnázií České republiky: *“V závěrečném ročníku mohou naši studenti v rámci maturitní zkoušky psát i maturitní práci s obsahem. Proto pro ně byla přínosná lekce Vyhledávání a práce s informačními zdroji.”*

- V našem fondu najdete téměř dva miliony publikací, ale knihovna 21. století umí nabídnout i další vzdělávací a volnočasové aktivity a služby. **MKP disponuje hned třemi kreativními prostory** – v jednom se můžete naučit šít, ve druhém pracovat se dřevem, papírem, knihami a dalším materiálem a třetí je uzpůsoben na drobné kreativně-technologické projekty. Všechny dílny jsou postaveny na principu sdílení a podporují opětovné využití starých, ale stále funkčních nebo opravitelných věcí. Plně je mohou využívat právě jen registrovaní čtenáři a čtenářky. Pobočka Jezerka, kde se nachází šicí **Ateliér** mlp.cz/jezerka, **Otevřená sousedská dílna DOK 16** mlp.cz/dok16, **Kreativní prostor Suterén** mlp.cz/suteren.

- Jako registrovaní čtenáři můžete dále čerpat z řady jinak nedostupných databází, které obsahují **tisíce plnotextových vědeckých publikací**. Po přihlášení i z pohodlí domova můžete využívat zdroje hned z několika **hudebních databází** včetně bohatého fondu hudebních nahrávek a audioknih. [I.mlp.cz/hudebnidatabaze](http://mlp.cz/hudebnidatabaze)
- **V knihovně se dlouhodobě věnujeme digitalizaci** a zpřístupňování starších knih a periodik, zejména se vztahem k Praze nebo v Praze vydávaných. Registrace vám umožní také procházet velké množství česky psaných i cizojazyčných publikací.
- Každý uživatel internetu má **volný přístup k téměř 2500 titulům e-knih**, které jsme dosud vydali, ale pouze registrovaní čtenáři mohou vybírat i z dalších 900 prostřednictvím předplacené platformy **Bookport**. e-knihovna.cz
Předplacené tituly databáze Bookport [I.mlp.cz/bookport](http://mlp.cz/bookport)

Podrobnější informace k zápisu obdrží škola společně se smlouvou o spolupráci. Zájemci se přihlásí online na webu knihovny a zároveň si mohou vygenerovat virtuální čtenářský průkaz. Škola zašle knihovně seznamy zapsaných studentů s uvedením jména a data narození. Studentům a pedagogům, kteří již čtenáři MKP jsou, bude členství bezplatně prodlouženo.

Těšíme se na spolupráci s Vámi!

Kontakt:
Mgr. Jana Hradilíková
Městská knihovna v Praze
oddělení metodiky služeb
tel.222 113 487, 605 281 022
jana.hradilkova@mlp.cz
www.mlp.cz

deFacto workshop

Vybíráme pro vás

31. 3. 2021, WEBREDAKTOR
Na území hlavního města Prahy nabízíme zdarma workshopy školám a školským zařízením v rámci sítě poboček Městské knihovny v Praze. Workshop je určen pro žáky středních škol a žáky druhého stupně základních škol. Co je jeho obsahem?

Účastníci dozví, jak rozpoznat kvalitní zdroje informací a jak se nenechat nachytat záměrně šířenými nepravdami. Ukážeme si, jak funguje manipulace v médiích, zjistíme, proč je důležité si ověřovat informace a v čem je nebezpečná kyberšikana. Workshop je interaktivní a účastníci při něm využívají vlastní chytré mobilní telefony. Délka je přibližně 90 minut. Workshop nabízíme též on-line formou, a to vždy po domluvě uzpůsobený možnostem dané školy.

Skolaeuropa

14. listopad 2022 · Instagram · 🌐

10.11.2022 jsme se zúčastnili workshopu v MKP na Rajské zahradě. Naučili jsme se ověřovat informace v médiích, rozeznat dezinformace a odhalit fakenews. A také jsme se někteří stali členy knihovny 😊
Michal Randák, A2B #skolaeuropa #seup

6

1

Mediálka

Vítejte na rozcestníku mediální gramotnosti.

Tato stránka vznikla proto, aby vám pomohla se snazší orientací v tématu, které bude oficiálně spojovat české knihovny od roku 2023.

Jednotlivé kategorie stále upravujeme a přidáváme nové typy, odkazy a kontakty. Pokud vám zde něco chybí, nebo jste sami vydali materiál, který může pomoci ostatním knihovnám, neváhejte nás kontaktovat.

A co ještě?

Festival mediálního vzdělávání

Organizátor
SEZUAM.CZ

Partnerství
Gymnázium
a ZŠ Ražec

RAJEC

WIKIMEDIA
ČESKÁ REPUBLIKA